

Vědomí

b) Vědomí je charakteristické tím, že se bytostně vztahuje k něčemu, co není jeho součástí. Asi nejlépe to lze prozatím vyjádřit (zejména po Husserlově vzoru) tak, že vědomí jako akt, jako náš výkon, se vyznačuje vztahem ke svým „předmětům“. Tomuto vztahu, jímž se vědomí zvláštním způsobem upíná kamsi mimo sebe, mimo skutečnost svého výkonu, říkáme intencionalita. Výkon vědomí, tj. uskutečněné vědomí, je tedy intencionálním aktem, jeho intence je zaměřena na nějaký intencionální předmět. Takovým předmětem může být nepochybně nějaká reálná věc v našem bližším nebo vzdálenějším okolí, jak ji můžeme smyslově vnímat, ale mohou to být také takové vztahy mezi věcmi, které smyslové orgány buď vůbec nevnímají nebo jen náznakově, tušením, nepřesně a zejména nekontrolovaně. To nás vede k tomu, abychom odmítli všechny senzualistické koncepce, podle nichž poznání začíná u jednoduchých smyslových vjemů (počitků, impresí apod.) a teprve poté abstrakcí dospívá k pojmům.

(Praha, 990103-2.)